

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 91/2023-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 1 Er 1234/2010 zo 16. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu tromi podaniami 3. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6, 7, 10 a 12 Všeobecnej deklarácie ľudských práv (ďalej len „všeobecná deklarácia“) a čl. 5 Základných princípov nezávislosti súdnictva, ako aj § 101 Občianskeho zákonníka a § 29 a § 197 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) napadnutým uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje uloženie mu povinnosti uplatniť si nárok na náhradu škody v sume 20 000 eur, ktorú mu spôsobil okresný súd, podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 83/2010 v procesnom postavení odporcu, proti ktorému sa navrhovateľka [REDAKOVANÉ] domáhala určenia manželského výživného. Uznesením okresného súdu č. k. 9 C 83/2010 z 27. augusta 2010 (ďalej len „uznesenie z 27. augusta 2010“) okresný súd schválil zmier účastníkov konania uzavretý na pojednávaní 27. augusta 2010, ktorým sťažovateľ a zaviazal zaplatiť navrhovateľke manželské výživné v sume 150 eur mesačne (výrok 1), rozhodol, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania (výrok 2), a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť štátu na účet okresného súdu súdny poplatok z návrhu na začatie konania v sume 16,50 eur (výrok 3).

3. Poverením okresného súdu zo 7. decembra 2010 bol pôvodný súdny exekútor Mgr. Pavel Mika poverený vykonaním exekúcie na základe právoplatného a vykonateľného uznesenia okresného súdu z 27. augusta 2010. Pôvodnému súdnemu exekútorovi zanikol výkon funkcie 30. novembra 2020. Jeho nástupca bol určený dekrétom Slovenskej komory exekútorov z 1. decembra 2020.

4. Od 8. marca 2011 prebieha exekúcia vymáhaním bežného výživného v sume 150 eur mesačne, pričom na vymoženie tejto sumy pôvodne poverený súdny exekútor vydal 9. februára 2011 exekučný príkaz na vykonanie exekúcie zrážkami z dôchodku povinného (sťažovateľa). Keďže exekúcia je odo dňa jej začatia vykonávaná pravidelne mesačne zrážkami z dôchodku, súdny exekútor bol toho názoru, že mu vzniká nárok na odmenu podľa § 4 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Z uvedeného dôvodu vydal 13. januára 2021 upovedomenie o ďalších trovách exekúcie, ktoré určil v sume 1 195,25 eur a uviedol spôsob ich určenia.

5. Upovedomenie o ďalších trovách exekúcie bolo povinnému (sťažovateľovi) doručené 18. januára 2021. Okresnému súdu boli 25. januára 2021 doručené námietky povinného (sťažovateľa) proti upovedomeniu o ďalších trovách exekúcie, ktoré odôvodnil skutočnosťou, že povinný 21. januára 2011 uhradil pôvodne poverenému súdnemu exekútorovi sumu 979,44 eur, čím splnil nárok oprávnenej, ako aj súdneho exekútora. Povinný navrhol, aby okresný súd exekúciu zastavil (výrok 1) a jeho námietke proti ďalším trovám exekúcie vyhovel (výrok 2).

6. Napadnutým uznesením okresného súdu boli námietky sťažovateľa (povinného) proti ďalším trovám exekúcie zamietnuté. V podstatnom okresný súd zdôraznil, že súdny exekútor špecifikoval ďalšie trovy exekúcie v súlade s Exekučným poriadkom, ako aj vyhláškou. Súdny exekútor upozornil povinného podľa § 201 ods. 1 Exekučného poriadku, pričom skutočnú výšku trov exekúcie je možné zistiť až po ukončení exekúcie a v prípade, že predbežné trovy exekúcie presiahnu skutočne vzniknuté trovy exekúcie, tieto budú povinnému vrátené. Keďže okresný súd nezistil pochybenie súdneho exekútora pri vyčíslení trov exekúcie v upovedomení o ďalších trovách exekúcie, námietky sťažovateľa ako povinného ako nedôvodné zamietol. Napadnuté uznesenie bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, pričom súčasťou napadnutého uznesenia bolo poučenie o tom, že proti vydanému uzneseniu nie je prípustné odvolanie, ale sťažnosť, ktorú môže podať ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané, v lehote 15 dní od doručenia uznesenia, pričom o sťažnosti rozhoduje súd prvej inštancie.

II. Argumentácia sťažovateľa

7. Napadnuté uznesenie okresného súdu považuje sťažovateľ za nesprávne. V konkrétnych okolnostiach veci zdôrazňuje, že upovedomením súdneho exekútora o ďalších trovách exekúcie bolo porušené ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že premlčacia doba 3 rokov na vymáhanie dlhu ubehla. Upovedomenie súdneho exekútora o ďalších trovách exekúcie považuje za svojvoľné a nemajúce oporu v zákone. Vzhľadom na skutočnosť, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nie je podľa poučenia prípustné odvolanie, podáva ústavnému súdu ústavnú sťažnosť.

8. Sťažovateľ súčasne namieta, že o jeho návrhu na zastavenie konania, ktorý vzniesol v rámci námietok proti upovedomeniu o ďalších trovách exekúcie, nebolo rozhodnuté, čím okresný súd porušil čl. 12 ods. 4 ústavy.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka neudržateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu vydaného vyšším súdnym úradníkom, ktorým boli námietky sťažovateľa ako povinného proti ďalším trovám exekúcie zamietnuté.

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. V úvode tejto časti rozhodnutia ústavný súd zdôrazňuje, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 alebo § 131a neustanovujú inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah a predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). V danej veci preto môže ústavný súd rozhodovať iba o porušení tých práv, ktorých vyslovenia sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, t. j. tak, ako to je uvedené v bode 1 tohto uznesenia, a to výlučne napadnutým uznesením okresného súdu. Tvrdenie o porušení ďalších ustanovení ústavy (bod 8 tohto uznesenia), ktoré sťažovateľ uvádza v texte ústavnej sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľa (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

12. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel

subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

13. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou napáda rozhodnutie vydané vyšším súdnym úradníkom v exekučnom konaní, ktoré je v súlade s príslušnou právnou úpravou obsiahnutou v § 200 a § 202 ods. 1 Exekučného poriadku v spojení s § 239 ods. 1 Civilného sporového poriadku napadnuteľné sťažnosťou, o čom bol sťažovateľ poučený v napadnutom uznesení.

14. Sťažnosť podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku je treba považovať za riadny prostriedok procesnej obrany, a tým za efektívny prostriedok procesnej nápravy špecifikovaných uznesení, ako aj účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. m. I. ÚS 63/2019).

15. V súlade s § 132 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

16. Keďže sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť nepodal a v ústavnej sťažnosti netvrdil, tým menej preukazoval, že právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol v súlade s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými stratilo svojej opodstatnenie.

18. Nad rámec už uvedeného ústavný súd v kontexte namietaného porušenia ustanovení všeobecnej deklarácie, ako aj ustanovení zákonov a Základných princípov nezávislosti súdnictva konštatuje, že v súlade s čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje v konaní o ústavnej sťažnosti o porušení základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Z už ustálenej judikatúry ústavného súdu pritom vyplýva, že všeobecná deklarácia nebola vyhlásená spôsobom upraveným v čl. 7 ods. 5 ústavy a § 19 a § 21 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, teda má len povahu politického dokumentu. Predmetom konania pred ústavným súdom preto nemôže byť sťažnosť alebo časť sťažnosti namietajúca porušenie práva priznaného všeobecnou deklaráciou (m. m. II. ÚS 28/96, II. ÚS 18/97, III. ÚS 16/06, II. ÚS 4/2010).

19. Obdobne predmetom právnej úpravy sťažovateľom označených ustanovení zákonov a Základných princípov nezávislosti súdnictva nie sú základné práva alebo slobody, alebo ľudské práva a základné slobody, preto sa ich porušenia (zákonov a Základných princípov nezávislosti súdnictva) nemôžu stať predmetom preskúmavania v rámci konania o ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu